

As50+

Samenwerking in de afvalwaterketen

Overeenkomst met toelichting
Watersamenwerking As50+
2013

De gemeenten Bernheze, Boekel, Landerd, Maasdonk,
Oss, Schijndel, Uden, Veghel
en het waterschap Aa en Maas

Verantwoording.

Stuurgroep en werkgroep As 50+

Stuurgroep.

Bestuurlijke trekkers namens de gemeenten en het waterschap:

Mevrouw Annemiek van de Ven, wethouder gemeente Veghel

De heer Marcel Delhez, wethouder gemeente Uden

De heer Peter van Dijk, waterschap Aa en Maas.

Werkgroep.

Gemeente Bernheze

Harold Soffner (voorzitter) (waterambassadeur)

Walter Kuhn

Gemeente Boekel

Mark van der Leest

Gemeente Landerd

Adrie Hanegraaf

Gemeente Maasdonk

Gerrit Hasperhoven

Gemeente Oss

Frank Geenen

Ronnie Hurkens

Gemeente Schijndel

Tim Verhagen

Gemeente Uden

Mari van Roosmalen

Erik Arians

Gemeente Veghel

Jos Bongers

Herman Hendrikse

Waterschap Aa en Maas

Mariëlle van Dalen

Jan Malda

Documentversie:

130402

Datum:

2 april 2013

De ondergetekenden:

- de **gemeente Bernheze**, gevestigd te Heesch te dezer zake vertegenwoordigd door wethouder R.E.S. van Moorselaar en daartoe gemachtigd door burgemeester W.I.I. van Beek
- de **gemeente Boekel**, gevestigd te Boekel te dezer zake vertegenwoordigd door wethouder T.A.M. van de Loo en daartoe gemachtigd door burgemeester P.M.J.H. Bos
- de **gemeente Landerd**, gevestigd te Zeeland te dezer zake vertegenwoordigd door wethouder H.G. Tindemans-van Tent en daartoe gemachtigd door het burgemeester M.C. Bakermans
- de **gemeente Maasdonk**, gevestigd te Geffen te dezer zake vertegenwoordigd door wethouder B.H.M. Brands En daartoe gemachtigd door burgemeester R.H. Augusteijn
- de **gemeente Oss**, gevestigd te Oss te dezer zake vertegenwoordigd door wethouder R.G. de Bruijn-Wezeman en daartoe gemachtigd door burgemeester W. J. L. Buijs- Glaudemans
- de **gemeente Schijndel**, gevestigd te Schijndel te dezer zake vertegenwoordigd door wethouder B.P.F. Claassen en daartoe gemachtigd door burgemeester J. Eugster-van Bergeijk
- de **gemeente Uden**, gevestigd te Uden te dezer zake vertegenwoordigd door wethouder M.J.A. Delhez en daartoe gemachtigd door burgemeester H.A.G. Hellegers
- de **gemeente Veghel**, gevestigd te Veghel te dezer zake vertegenwoordigd door wethouder J.M.H. van de Ven en daartoe gemachtigd door burgemeester I.R. Adema
- het **Waterschap Aa en Maas**, gevestigd te 's-Hertogenbosch, te dezer zake vertegenwoordigd door P.M.J. van Dijk en daartoe gemachtigd het Dagelijks Bestuur.

alle ondergetekenden gezamenlijk of onderling onderscheiden ook genoemd "**Partners**";

komen op basis van onderstaande overwegingen en bepalingen overeen onderhavige overeenkomst met elkaar aan te gaan met als doel middels een netwerkorganisatie een samenwerking in de (afval)waterketen op hun grondgebied tot stand te brengen. Deze samenwerking beoogt verder kostenbesparing, kennisdeling, kwaliteitsverbetering (incl. innovatie) en vermindering van kwetsbaarheid mogelijk te maken. Dit moet er ondermeer toe leiden dat door ombuiging de lokale lastenstijging van het waterbeheer voor inwoners en bedrijven in 2020 wordt gematigd.

Deze overeenkomst kan worden aangehaald als:

"Overeenkomst Watersamenwerking As50+".

OVERWEGINGEN

- A. Partners onderkennen dat zij zich conform de opdracht uit het landelijk Bestuursakkoord Water (24 mei 2011) gezamenlijk zullen moeten inzetten voor een doelmatig beheer van het watersysteem en de waterketen om zo de kwaliteit te vergroten, kwetsbaarheid te verkleinen en kosten te verlagen."
- B. Ten behoeve van de regionale invulling van het landelijk bestuursakkoord hebben de Partners medio 2011 een bestuurlijke opdracht en een werkeenhed vastgesteld.
- C. In de tussenrapportage "As50+, Samenwerking in de afvalwaterketen. De huidige situatie, besparingspotenties en de aanzet/kaders voor toekomstige samenwerking" van april 2012 is geconstateerd dat in onze regio door samenwerking de meerkosten tot 2020 in de afvalwaterketen kunnen worden verminderd met ten minste 3,6 miljoen euro per jaar peildatum 2010.

Partners komen het volgende overeen

1. Begrippen en Definities

- 1.1 *De Stuurgroep:*
bestaat uit een afvaardiging van de bestuurlijke portefeuillehouders van de Partners, een van het Waterschap en een van de deelnemende gemeenten, een gemeentesecretaris en een afdelingshoofd.
- 1.2 *Het Afvalwaterteam:*
bestaat uit ambtelijke vertegenwoordigers van de Partners, van elk ten minste één, en is als uitvoeringsorganisatie verantwoordelijk voor het uitvoeren van de in deze samenwerkingsovereenkomst benoemde activiteiten.
- 1.3 *Het meerjarenprogramma:*
is het meerjarenprogramma 2013-2016 dat het Afvalwaterteam opstelt en als basis geldt voor de werkzaamheden die het Afvalwaterteam uitvoert.
- 1.4 *Het jaarplan:*
is het jaarlijks door het afvalwaterteam op te stellen en uit te voeren jaarplan en is een afgeleide van het meerjarenprogramma.
- 1.5 *Projectleider:*
is een door het Afvalwaterteam vanuit haar midden aangestelde medewerker die verantwoordelijk is voor de uitvoering, beheersing, bewaking en resultaat van een project.
- 1.6 *Project*
is een in het Meerjarenprogramma of Jaarplan als zodanig gedefinieerd project met titel, beschrijving en projectleider.
- 1.7 *Netwerkorganisatie*
is het samenwerkingsverband tussen Partners, waarbij de onderlinge verhoudingen in het kader van de afvalwaterketen zijn beschreven in deze Overeenkomst Watersamenwerking As50+.
- 1.8 *Teamleider:*
Is de door het Afvalwaterteam aangestelde voorzitter van het netwerkoverleg.
- 1.9 *Netwerkoverleg:*
Is het periodiek overleg van het Afvalwaterteam.

2. Samenwerkingsovereenkomst netwerkorganisatie

2.1 Naam

Partners werken samen onder de naam **Watersamenwerking As50+**.

2.2 Doel

Middels samenwerking in een netwerkorganisatie te komen tot een doelmatig afvalwaterbeheer op het grondgebied van de Partners.

2.3 Duur

- a. De overeenkomst treedt in werking op de datum van ondertekening en eindigt op 1 januari 2017.
- b. Evaluatie van deze overeenkomst vindt plaats in de periode van drie maanden voorafgaand aan de laatste drie kalendermaanden van de looptijd van de overeenkomst. In aansluiting op die evaluatie beslissen partijen of, en zo ja, op welke wijze zij de samenwerking voortzetten.

2.4 Toetreding

Na het ondertekenen van deze overeenkomst kunnen andere partijen alleen toetreden na goedkeuring van alle Partners.

2.5 Uittreding en opheffing

- a. Partners verbinden zich bij het ondertekenen van deze overeenkomst voor de gehele duur van de overeenkomst.
- b. Partners kunnen na gezamenlijk overleg besluiten dat de werking van de overeenkomst eerder eindigt dan 1 januari 2017.

2.7 Lopende verplichtingen

Partners verplichten zich hierbij om hun aandeel in de tijdens de looptijd van deze samenwerkingsovereenkomst - op basis daarvan - aangegane verplichtingen die doorlopen na beëindiging van de overeenkomst te zullen nakomen.

3. Sturing en Uitvoering

3.1 Aansturing en uitvoering

3.1.1 Uitgangspunten aansturing

Eindverantwoordelijk voor het uitvoeren van deze overeenkomst is de Stuurgroep. Uitvoering geschiedt door het Afvalwaterteam.

3.2 Stuurgroep

3.2.1 Taken

- a. Vaststellen van het meerjarenprogramma en het jaarplan.
- b. Vaststellen van het jaarlijks verantwoordingsverslag.

3.2.2 Werkwijze en besluitvorming

- a. Het meerjarenprogramma vormt onderdeel van deze overeenkomst. Het meerjarenprogramma 2013 is als bijlage bij deze overeenkomst gevoegd en zal jaarlijks worden geactualiseerd
- b. De Stuurgroep komt naar behoefte bijeen met een minimale frequentie van eenmaal per jaar.
- c. De besluitvorming in de Stuurgroep over meerjarenprogramma en jaarplan is onder voorbehoud van goedkeuring door de dagelijks besturen van de Partners. Nader overleg binnen de Stuurgroep zal plaatsvinden over de ontstane situatie indien het voorbehoud zich voordoet. Partners conformeren zich door goedkeuring van het meerjarenprogramma en jaarplan aan inzet van medewerkers en budget.

3.3 *Afvalwaterteam*

3.3.1 Taken

- a. Opstellen van meerjarenprogramma, jaarplan en begroting alsmede zorg dragen voor een goede vastlegging van de daarvoor benodigde administratieve gegevens.
- b. Zorg dragen voor het uitvoeren van de taken en activiteiten zoals die in het jaarplan zijn opgenomen.
- c. Het Afvalwaterteam wijst uit haar midden een teamleider aan. Deze teamleider is voorzitter van het afvalwaterteam.
- d. De teamleider legt namens het afvalwaterteam verantwoording af aan de Stuurgroep
- e. Het Afvalwaterteam stelt uit hun midden een projectleider voor de projecten uit het meerjarenprogramma aan.
- f. Het Afvalwaterteam stelt uit het meerjarenplan per project een projectplan vast waarin tijd, geld en resultaat concreet zijn vastgelegd

3.3.2 Werkwijze

- a. De mate en wijze waarop het Afvalwaterteam bij elkaar komt, wordt bepaald door het Afvalwaterteam maar ten minste 4 maal per jaar.
- b. Partners verplichten zich om operationele taken binnen het werkveld van deze overeenkomst binnen het Afvalwaterteam kenbaar te maken met tot doel gemeenschappelijke uitvoering te overwegen en zo mogelijk te realiseren.

4. Financiën en Verplichtingen Partners

4.1 *Kosten*

De verdeling van de jaarlijkse kosten voor Partners van gezamenlijk te voeren activiteiten worden vastgelegd in het jaarlijks op te stellen jaarplan en/of projectplannen.

4.2 *Gezamenlijke financiering*

Partners zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor financiering van de werkzaamheden voortvloeiend uit deze overeenkomst. Het meerjarenprogramma, het jaarplan evenals projectplannen zijn hiervoor leidend.

4.3 *Verrekening van bestede uren*

In het jaarplan en projectplannen worden per activiteit vastgesteld hoeveel uren Partners zullen inzetten voor het komende jaar. Capaciteit samenhangend met het netwerkoverleg wordt om niet ingebracht, capaciteit voor uitvoering van projecten wordt in projectplannen vastgelegd.

4.4 *Baten van de samenwerking*

Baten (bijvoorbeeld kwaliteitsverbetering of milieuwinst) zijn voor de betreffende Partner en worden niet verdeeld.

4.5 *Risico's*

Onvoldoende inzicht op voortgang en financiën. Als beheersmaatregel wordt ingezet op:

- a. Het Afvalwaterteam zal eenmaal per jaar een verantwoordingsverslag maken om inzicht te bieden in de voortgang, resultaten, kosten en tijdsbesteding.
- b. In geval van dreigende kostenoverschrijding zal dit door het Afvalwaterteam worden gerapporteerd aan de Stuurgroep.

5. Slotbepaling

5.1 *Toelichting op de samenwerking*

De toelichting op de samenwerking vormt onderdeel van deze overeenkomst

5.2 *Wijzigingen van de overeenkomst*

Deze overeenkomst kan slechts schriftelijk door Partners gezamenlijk worden gewijzigd of aangevuld.

5.2 *Onvoorziene omstandigheden*

Partners treden met elkaar in overleg in het geval zich onvoorziene omstandigheden voordoen welke van dien aard zijn dat naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van deze overeenkomst niet mag worden verwacht.

Opgemaakt en ondertekend in negenvoud op .. - .. - 2013:

Namens de Gemeente Bernheze,

Wethouder R.E.S. van Moorselaar.

Namens de Gemeente Boekel,

Wethouder T.A.M. van de Loo.

Namens de gemeente Landerd,

Wethouder H.G. Tindemans-van Tent.

Namens de gemeente Maasdonk,

Wethouder B.H.M. Brands.

Namens de gemeente Oss,

Wethouder R.G. de Bruijn-Wezeman,

Namens de gemeente Schijndel,

Wethouder B.P.F. Claassen

Namens de gemeente Uden,

Wethouder M.J.A. Delhez.

Namens de gemeente Veghel,

Wethouder J.M.H. van de Ven

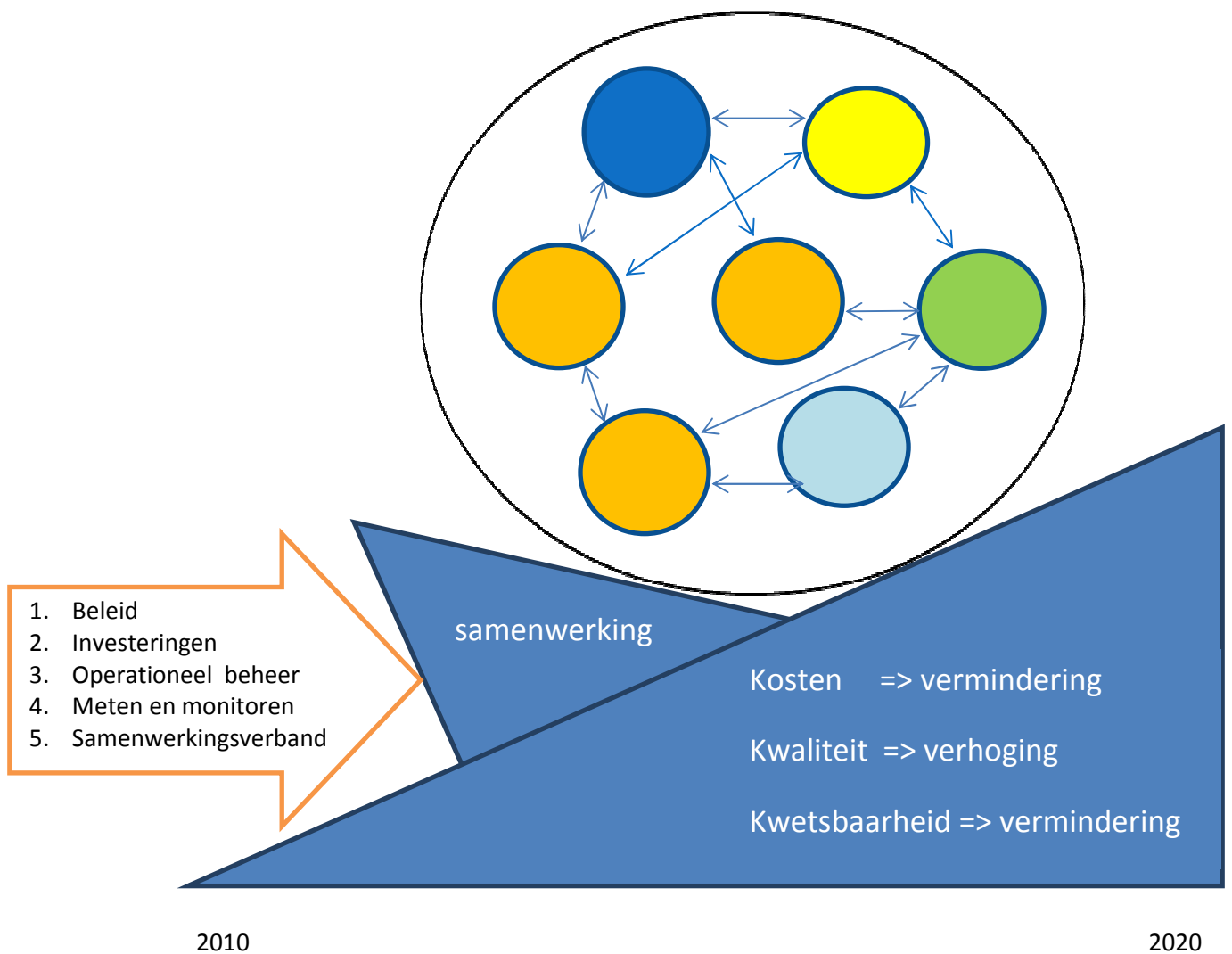
Namens het Waterschap Aa en Maas,

Dagelijks bestuurder P.M.J. van Dijk,

OVEREENKOMST WATERSAMENWERKING AS50+

TOELICHTING

Toelichting OVEREENKOMST WATERSAMENWERKING AS50+.

1. Inleiding.

In deze Toelichting worden de onder de Overeenkomst Watersamenwerking AS50+ (afgekort: OW As50+) liggende overwegingen, ambities en werkwijzen als achtergrondinformatie meegegeven, opdat ook de context waarin deze OW As50+ is ontstaan, helder is.

Hierna worden de paragrafen uit de OW As50+ achtereenvolgens toegelicht.

2. Toelichting op 'Partners'.

Drinkwaterbedrijf Brabant Water maakt (nog) geen direct onderdeel uit van deze netwerkorganisatie, maar zal vanuit haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en expertise ondersteunend zijn op bij haar visie en missie passende onderwerpen.

Brabant Water neemt in dat verband incidenteel deel aan besprekingen met Partners.

3. Toelichting op de 'Overwegingen'.

3.1 Met energie op samenwerken worden doelen bereikt en vastgehouden.

Partners onderkennen dat alleen door samenwerken de doelen in de afvalwaterketen zoals opgenomen in het Bestuursakkoord Water, kunnen worden bereikt.

De doelen zijn geformuleerd in termen van kostenvermindering, verhoging van kwaliteit en vermindering van kwetsbaarheid, tov het peiljaar 2010 en te realiseren voor 2020.

Dit kunnen we bereiken door energie te zetten op de samenwerking. Het is diezelfde samenwerking die er voor zorgt dat wat we al bereikt hebben, bijvoorbeeld in het OAS traject, wordt geborgd (zie afbeelding vorige pagina: de pijl symboliseert de energie en de wig symboliseert de samenwerking).

Deze overeenkomst geeft invulling aan de opzet van een netwerkorganisatie van Partners en vormt samen met het meerjarenprogramma 2013-2020 de basis voor de aanpak van de doelmatigheidsopgave in deze regio.

In de samenwerking zullen Partners de eigen regie en de verantwoordelijkheden behouden, waarbij beleid wordt vastgesteld door de afzonderlijke besturen.

3.2 De te bereiken Kostenvermindering reduceert te verwachten meerkosten als gevolg van te verwachten investeringen in vervangingen, klimaatadaptatie en Kader Richtlijn Water(KRW) (minder meer kosten).

Besparingen per jaar te behalen in 2020	Richtwaarde Bestuursakkoord Water	Prognose haalbaarheid per april 2012
Riolering	€ 2,2 mln	>€ 1,94-2,74 mln
<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe opgaven • Kapitaallasten vervanging/renovatie	€ 0,8 mln € 0,9 mln € 0,5 mln	Nader te bepalen € 1,6-2,4 mln € 0,34
Zuivering	€ 1,5 mln	>€ 1,5 mln
<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe opgaven • Kapitaallasten • Operationele kosten 	€ 0,2 mln € 0,2 mln 1,1 mln	€ 0,3 en nader te bepalen € 1,0 mln € 0,2 mln

Integraal afvalwaterketen, besparing	€ 2,2 mln	> € 0,15 mln
Totaal	€ 5,9 mln	> € 3,6-4,4 mln

De potentiële kostenverminderingen zijn in de Tussenrapportage april 2012¹ volgens bovenstaande tabel aangegeven.

De potentiële besparingen op het onderdeel integrale afvalwaterketen blijven achter bij de richtwaarde van het Bestuursakkoord Water.

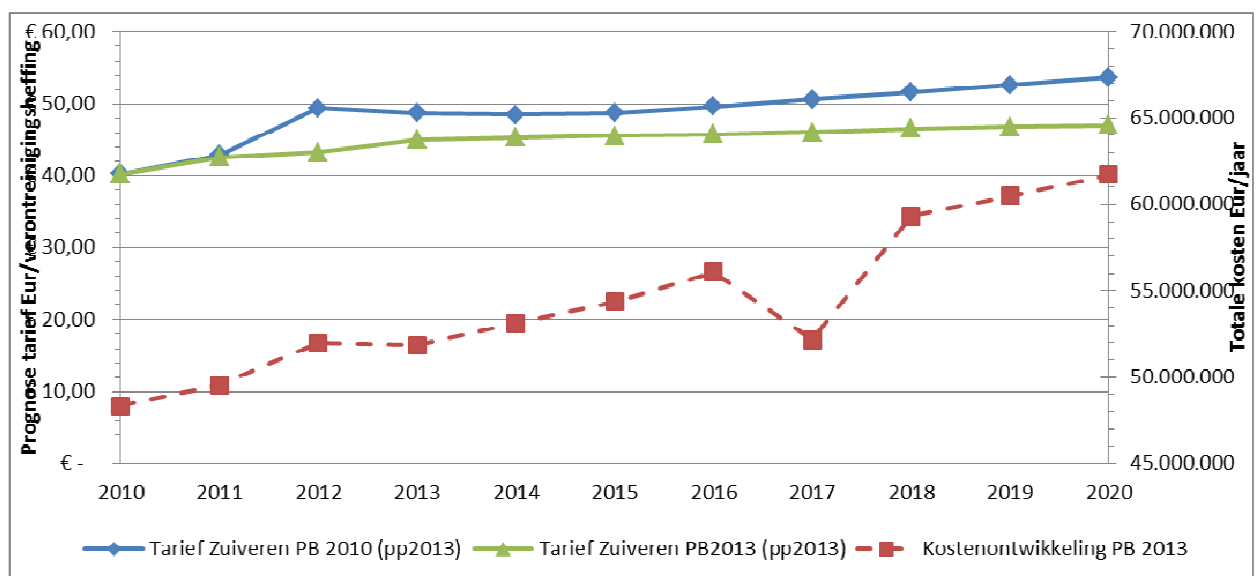
Dit komt omdat al voor het peiljaar 2010 de studies Optimalisatie Afvalwater Systeem (OAS) zijn uitgevoerd en de besparingen die daaruit gekomen zijn, hebben er toe geleid dat de begrotingen van gemeenten en waterschap op dit punt al behoorlijk gematigd zijn. In de OAS is het normatieve denken losgelaten en is de omslag naar resultaatgericht denken gemaakt (geen water op straat en het behalen van een goede waterkwaliteit).

Nadere beschouwing sinds april 2012 heeft geleerd dat de verwachting nu is dat wel aan de richtwaarde van het Bestuursakkoord Water wordt voldaan in 2020.

Het waterschap prognosticeert nu een kostenvermindering van € 2,5 miljoen per jaar in 2020 voor OW As50+ (tov de programmabegroting 2010 (prijspeil 2013) en autonome groei van 3,5 % voor de ontbrekende jaren).

Voor het hele waterschapsgebied is dit € 7,6 miljoen kostenvermindering. Deze bedragen zijn afgeleid uit de vastgestelde programmabegroting 2013 inclusief ontwikkelingen met significante invloed op de exploitatie.

De invloed op het tarief van het waterschap en daarmee op het afvalwaterketentarief is onderstaand aangegeven.

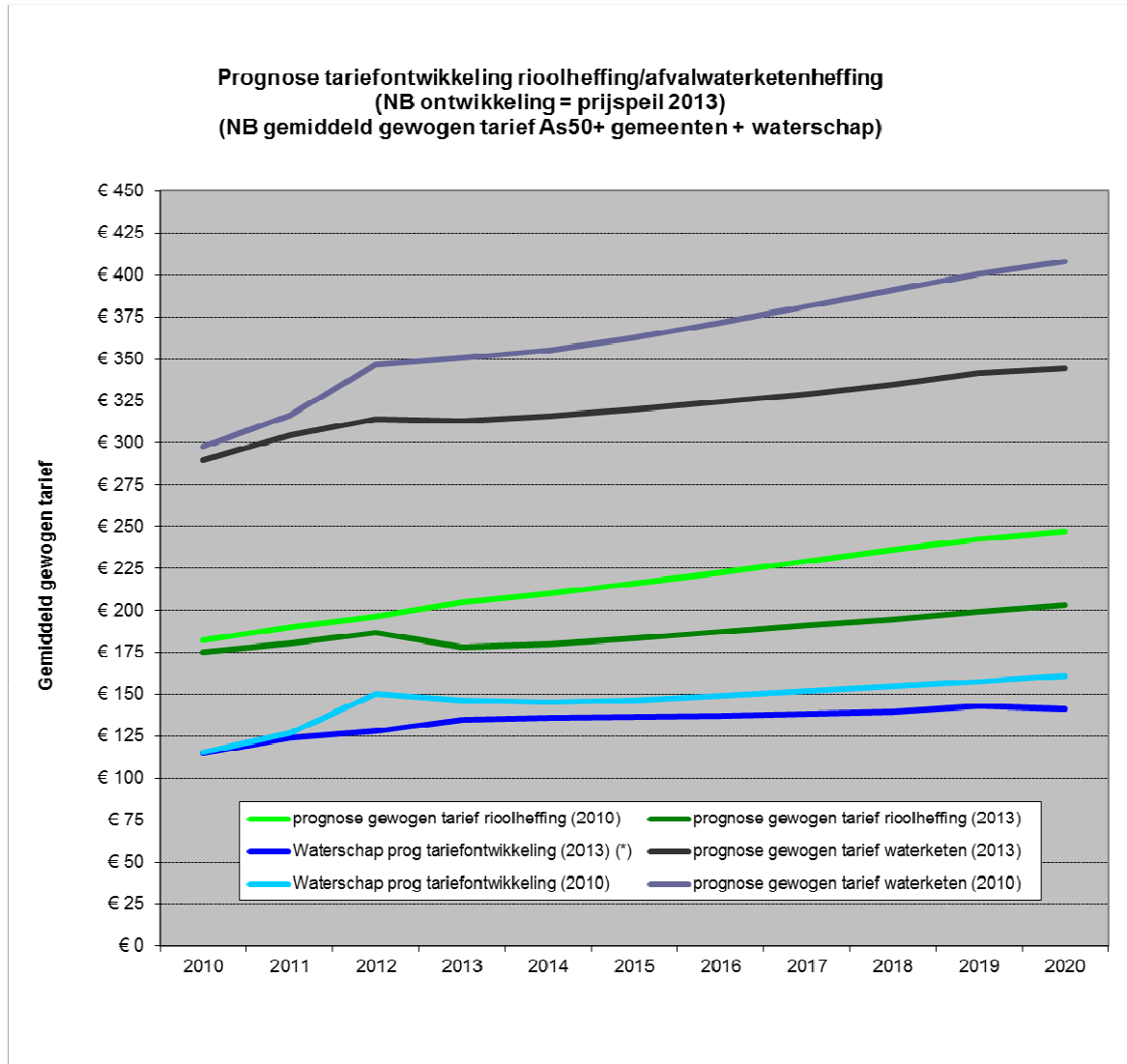
Figuur 1: Geprognostiseerde tariefontwikkeling waterschap op basis van Programmabegroting 2010 (bovenste lijn) resp 2013 (middelste lijn) (linker as). De onderste lijn geeft de gerealiseerde kosten en geprognostiseerde kostenontwikkeling zuiveringsbeheer weer op basis van Programmabegroting 2013 (rechter as).

¹ Tussenrapportage As50+, Samenwerking in de afvalwaterketen. De huidige situatie, besparingspotenties en de aanzet/kaders voor toekomstige samenwerking. April 2012

Gewogen tarieven van € 408 naar € 344 in 2020.

Het voorgaande gaat deels over kosten. Belangrijk zijn ook juist de bij de burger in rekening gebrachte tarieven. Ook de meest recente tariefprognoses van de gemeenten laten een gunstig verloop (minder meer) van de rioolheffing zien.

In onderstaande grafiek is dat weergegeven. Ook de prognose van de ontwikkeling in het afvalwaterketentarief (gemeente en waterschap samen) is daarin aangegeven.

Beide gewogen tarieven opgeteld brengt gemeenten en waterschap nu tot een prognose van de belastingdruk in de afvalwaterketen in 2020 van € 344 in plaats van € 408 volgens de prognose van 2010 (prijspeil 2013). Dit is een reductie van 16% (minder meer; gemeenten 18%, waterschap 12%). Hiermee wordt voldaan aan de richtwaarden van het BAW, zijnde 13% (minder meer; gemeenten met waterschap).

3.3 Met verhoging van Kwaliteit door samenwerking kunnen we als regio de nieuwe opgaven voortkomend uit het thema klimaatadaptatie en de KRW aan.

De nieuwe opgaven vragen om innovatie en het verduurzamen van de afvalwaterketen.

Door kennisdeling en samenwerking op strategisch, tactisch en operationeel niveau komen we tot verbetering van kwaliteit als groep en in de leefomgeving zelf.

3.4 Door samenwerking wordt de Kwetsbaarheid van de partners in geval van beperkte capaciteit, vergrijzing en uitstroom, opgelost.

De 3 K's beïnvloeden elkaar voortdurend en moeten integraal worden bekeken.

3.5 De Partners hebben daarom de ambitie om de (afval)waterketen te beschouwen en te beheren op basis van één gezamenlijke watervisie en afvalwaterketenplan² op strategisch en tactisch niveau.

Gemeenten en waterschap bepalen daarin samen de doelstellingen en de meest kosteneffectieve maatregelen. Dit vanuit een fictief denkraam als behoorden partners tot één overheidsdeel.

De beleidsplannen die direct betrekking hebben op de afvalwaterketen zijn bij gemeenten bv de vGRP's, BRP en bij het waterschap de Basiszuiveringsplannen. De afstemming in het gezamenlijk opstellen van één gezamenlijke watervisie en waterketenplan heeft als doel:

- Het vastleggen van een gezamenlijke richting op basis van visie.
- Het benoemen van de raakvlakken watersysteem en waterketen met RO-ontwikkelingen (samenhang), opdat
- Het gezamenlijk beeld van wat er moet gebeuren helderder wordt waardoor planvorming voor de langere termijn duidelijker wordt (kwalitatief verbeterd).
- RO-ontwikkelingen onderdeel uit maken van de planvorming in de waterketen
- Partners beter gebruik maken van elkaars kennis en door schaalgrootte de kennis beter kan worden geborgd (kwaliteit wordt dan verbeterd en kwetsbaarheid wordt verminderd).
- Partners gezamenlijk kansen kunnen zien om te innoveren met duurzame ontwikkelingen.
- Partners de investeringen op elkaar kunnen afstemmen en eventueel gezamenlijk subsidies kunnen aanvragen bij andere overheden.
- Partners de strategische en tactische besluiten gezamenlijk nemen.

Kanttekening:

- Niet alle plannen hebben eenzelfde looptijd. Het jaar 2015 is wellicht een geschikt moment om te synchroniseren gelet op de looptijd van de vigerende plannen en de tweede tranche van de KRW-stroomgebiedsplannen.

3.6 De Partners hebben de ambitie om investeringen op elkaar af te stemmen³.

Investeringen in de afvalwaterketen zijn aanleg, vervanging, renovaties van rioleringen, randvoorzieningen, overstorten, gemalen, transportleidingen, zuiveringen.

Afstemmen van investeringen heeft als doel:

- Gezamenlijk de goede dingen te doen (voorkomen van onnodige investeringen en/of te hoge ramingen).
  - De onderlinge beïnvloeding van de investeringsprojecten (technisch, planning) onderkennen en erop anticiperen.
- opdat
- Partners gezamenlijk toetsen of de investering het afgesproken beleid voldoende ondersteunt.
  - Partners eventueel gezamenlijk subsidies kunnen aanvragen bij andere overheden.

---

² Zie hoofdstuk 7.1 van de Tussenrapportage As50+, *Samenwerking in de afvalwaterketen. De huidige situatie, besparingspotenties en de aanzet/kaders voor toekomstige samenwerking*. April 2012

³ Zie hoofdstuk 7.2 van de Tussenrapportage As50+, *Samenwerking in de afvalwaterketen. De huidige situatie, besparingspotenties en de aanzet/kaders voor toekomstige samenwerking*. April 2012

- Partners beter gebruik maken van elkaars kennis en door schaalgrootte de kennis beter kan worden geborgd (kwaliteit wordt dan verbeterd en kwetsbaarheid wordt verminderd).
- Partners samen zoeken naar de meest kosteneffectieve maatregel (kostenbesparing).
- Partners samen groter kunnen inkopen en een sterkere partij zijn op de markt. (Kostenbesparing).

Kanttekening:

- Iedere Partner draagt zorg voor zijn eigen investeringen maar stemt af met de andere Partners bijvoorbeeld 1 of 2 keer per jaar.
- Let hierbij wel op dat de volgende inbreng per partner moet worden ingevuld:
  - Integrale afstemming binnen gemeentelijke organisatie (Ruimtelijke ordening, Weg- en groenbeheer, wijk- en stadsvernieuwing) alsmede de afstemming binnen het waterschap (watersysteem);
  - het inbrengen van de "Couleur locale"
  - Het leveren van input;
  - het opnemen in de eigen Planning en control cyclus;
  - het controleren van de kwaliteit.

3.7 De Partners hebben de ambitie om het operationeel beheer gezamenlijk vorm te geven, voor zo ver het nut van die gezamenlijkheid door Partners is aangetoond⁴.

Het hebben van inkijk in elkaars monitoringssystemen is de minimale variant.

Met operationeel beheer wordt bedoeld het bedienen (voor zover van toepassing) en onderhouden van riolering, randvoorzieningen, overstorten, gemalen, transportleidingen, zuiveringen, IBA's, drukriolering met gebruik making van (geautomatiseerde) meet- en monitorsystemen en hydraulische rioleringsberekeningen.

Het afstemmen en/of het gezamenlijk uitvoeren van het Operationeel beheer heeft als doel:

- Inzicht te krijgen en te houden in de werking van het afvalwaterketensysteem als geheel.
- De impact van storingen van onderdelen in de afvalwaterketen en extreme weersomstandigheden, op de afvalwaterketen zelf en op het watersysteem te minimaliseren

opdat

- De onderhoudstoestand wordt meegewogen in vervangings- of uitbreidingsinvesteringen.
- Het invoeren van assetmanagement van het totaal tot weloverwogen onderhoudsplannen en kostenbesparingen leidt.
- Partners beter gebruik maken van elkaars kennis en door schaalgrootte de kennis beter kan worden geborgd (kwaliteit wordt dan verbeterd en kwetsbaarheid wordt verminderd).

Kanttekening:

- Per onderdeel van de afvalwaterketen worden tussen Partners of tussen enkele Partners nadere afspraken gemaakt over het gezamenlijk bedienen en/of onderhouden. Voor IBA's kan het anders zijn dan voor riolering of gemalen. Het nut van samenwerken op operationeel beheer hangt sterk van de situatie af.
- Let hierbij wel op dat de volgende inbreng per partner moet worden ingevuld:
  - Integrale afstemming binnen gemeentelijke organisatie (Ruimtelijke

---

⁴ Zie hoofdstuk 7.1 t/m 7.4 van de Tussenrapportage As50+, *Samenwerking in de afvalwaterketen. De huidige situatie, besparingspotenties en de aanzet/kaders voor toekomstige samenwerking.* April 2012

- ordening, Weg- en groenbeheer, wijk- en stadsvernieuwing) alsmede de afstemming binnen het waterschap (watersysteem);
- het inbrengen van de "Couleur locale"
- Het leveren van input;
- het opnemen in de eigen Planning en control cyclus;
- het controleren van de kwaliteit.

3.8 De Partners hebben de ambitie om gezamenlijk het meten en monitoren van de afvalwaterketen en het watersysteem waarop wordt geloofd, vorm te geven⁵.

Op termijn wordt er naar gestreefd dat iedere Partner weliswaar zijn eigen meetsystemen heeft, maar dat deze meetsystemen gezamenlijk worden beheerd en onderhouden met gezamenlijk databeheer, gezamenlijke analyses, en gezamenlijke afweging en beslissingen.

Meten en Monitoren is het verzamelen van gegevens, het valideren van deze gegevens en het verwerken van deze gegevens tot informatie over de afvalwaterketen en het watersysteem met als doel

- Inzicht krijgen in werking van/ functioneren van de afvalwaterketen en het watersysteem
- Inzicht krijgen in de effecten van de lozingen vanuit de afvalwaterketen op het watersysteem
- Inzicht krijgen in het effect van de genomen maatregelen in de afvalwaterketen, in het watersysteem en in de afvalwaterketen zelf.

opdat

- Partners kunnen bepalen of aanvullende maatregelen nodig zijn tbv klimaatadaptatie en de Kaderrichtlijn water (afgekort: KRW)
- Partners de werking van de bestaande infrastructuur kunnen optimaliseren (meer doen met hetzelfde bv door sturing in de afvalwaterketen (afgekort: awk)
- Partners benodigde investeringen beter kunnen onderbouwen en minimaliseren, bv de voorgenomen verbetermaatregelen.
- Partners door kennisdeling bereiken dat gemeenten en waterschap de kwetsbaarheid verminderen en de kwaliteit verhogen.

Kanttekeningen:

- De kosten gaan voor de baat uit. Klimaatadaptatie, stedelijke wateropgave, KRW doelstellingen zullen naar verwachting investeringen vergen. Ook vervangingsinvesteringen zijn op korte en/of middellange termijn aan de orde. Zodra investeringen aan de orde zijn zal Meten en Monitoren financieel voordeel gaan opleveren.
- Verbreding naar grondwatermonitoring is een mogelijke optie. Dit is nog niet uitgekristalliseerd.

3.9 De Partners hebben de ambitie om de samenwerking vorm te geven in de netwerkorganisatie OW As50+, bestaande uit een Afvalwaterteam samengesteld uit medewerkers van de Partners, dat onder leiding van de teamleider de plannen uitwerkt, en een Stuurgroep samengesteld uit bestuurders en management van de Partners⁶.

Het doel van het samenwerkingsverband in de vorm van de netwerkorganisatie is:

⁵ Zie hoofdstuk 7.3 van de Tussenrapportage As50+, *Samenwerking in de afvalwaterketen. De huidige situatie, besparingspotenties en de aanzet/kaders voor toekomstige samenwerking*. April 2012

⁶ Zie hoofdstuk 7.4 en 7.5 van de Tussenrapportage As50+, *Samenwerking in de afvalwaterketen. De huidige situatie, besparingspotenties en de aanzet/kaders voor toekomstige samenwerking*. April 2012

- Het borgen van de samenwerking en daarmee het behalen van de doelen/ambities zoals eerder geformuleerd.

opdat

- Er een duidelijk commitment van alle betrokken organisaties zichtbaar is.
- Medewerkers geautoriseerd zijn om voor het samenwerkingsverband te werken en ook mandaat en middelen hebben.
- Partners beter gebruik maken van elkaars kennis en door schaalgrootte de kennis beter kan worden geborgd (kwaliteit wordt dan verbeterd en kwetsbaarheid wordt verminderd).
- Partners elkaar kunnen vervangen en waarnemen bij onverhoopt uitvallen.
- Partners elkaar kunnen helpen bij behoefte aan capaciteit (inhoudelijk/kwantitatief).
- Partners de strategische en tactische besluiten gezamenlijk nemen

Kanttekening:

- Een netwerkorganisatie die langjarig moet functioneren zoals hier het geval is, heeft formele sturing nodig, zowel bestuurlijk als ambtelijk, om de continuïteit en commitment van Partners te waarborgen door de jaren heen. Daarom is de Stuurgroep samengesteld uit enkele bestuurders van de Partners en enkele managers van de Partners. De bestuurders zien toe op het realiseren van de bestuurlijke doelen en de managers zien toe op het goed verlopen van het netwerksamenwerkingsproces en staan de teamleider met raad en daad bij. Het managen van netwerkorganisaties⁷ bestaat uit management van het verantwoorden, van de legitimiteit, van de tegenstrijdige belangen, van commitment, en van de governance-structuur.

4. Toelichting op '1. Begrippen en Definities'.

De gemeentesecretaris die door de afvaardiging van de bestuurlijke portefeuillehouders is aangesteld als Stuurgroep lid is ambtelijk primair verantwoordelijk voor het functioneren van de netwerkorganisatie OW As50+ . De gemeentesecretaris wordt hierin bijgestaan door een afdelingshoofd van een van de Partners, met affiniteit tot de afvalwaterketen en het managen van netwerken. Dit afdelingshoofd wordt op voordracht van de gemeentesecretaris door de afvaardiging van de bestuurlijke portefeuillehouders aangesteld als Stuurgroep lid.

De netwerkorganisatie OW As50+ maakt dus voor de aansturing gebruik van een deel van bestaande aansturingstructuren van Partners.

Een door het Afvalwaterteam aangestelde projectleider dient het projectmatig werken te beheersen en toe te passen volgens een bij een van de Partners gebezigde projectmatig werkenmethode.

5. Toelichting op '2. Samenwerkingsovereenkomst netwerkorganisatie'.

De doelmatigheidsopgave volgens het Bestuursakkoord Water heeft betrekking op de periode tot 2020. Deze Samenwerkingsovereenkomst reikt niet verder dan 1 januari 2017. Op dat moment kan getoetst worden of de netwerkorganisatie OW As50+ op schema ligt qua bereikte doelstellingen en of het, gegeven de dan aanwezige (bestuurlijke) context, opportuun is de netwerkorganisatie OW As50+ opnieuw met elkaar aan te gaan of andere wegen af te spreken om de doelstellingen in 2020 te gaan bereiken.

---

⁷ Zie Bijlage H Vormen van netwerksamenwerking van de Tussenrapportage As50+, *Samenwerking in de afvalwaterketen. De huidige situatie, besparingspotenties en de aanzet/kaders voor toekomstige samenwerking*. April 2012

6. Toelichting op '3. Sturing en Uitvoering'.

De Stuurgroep stuurt en het Afvalwaterteam voert uit. De besturen van de afzonderlijke Partners beslissen over beleidsaanpassingen en toewijzing van middelen aan het Afvalwaterteam.

Het Afdelingshoofd van een van de Partners die als Stuurgroep lid is aangewezen, staat de teamleider met raad en daad bij, maar is geen onderdeel van het Afvalwaterteam.

Het Afdelingshoofd is het klankbord van de teamleider op het gebied van het samenwerkingsproces binnen het Afvalwaterteam en in de voorbereiding van de Stuurgroepvergaderingen.

Indien daar aanleiding toe is, overlegt het Afdelingshoofd met de verscheidene afdelingshoofden van de Partners van de in het afvalwaterteam functionerende medewerkers om rimpels in het samenwerkingsproces glad te strijken.

De gemeentesecretaris die als Stuurgroep lid is aangewezen, bereidt samen met de Teamleider en het Afdelingshoofd de Stuurgroepvergaderingen ambtelijk voor. Indien daar aanleiding toe is, overlegt de gemeentesecretaris met de verscheidene secretarissen van de Partners om rimpels in het samenwerkingsproces glad te strijken.

De gemeentesecretaris fungeert als eerste aanspreekpunt voor de bestuurders in de Stuurgroep.

De bestuurders in de Stuurgroep zijn een afvaardiging van de bestuurlijke portefeuillehouders van de Partners.

De terugkoppeling van Stuurgroep naar alle portefeuillehouders van Partners zal door de Stuurgroepbestuurders zelf vorm gegeven worden.

Een mogelijkheid is om aan te sluiten bij het programma Omgeving en Water van de Vijfsterrenregio Noordoost-Brabant.

De netwerkorganisatie OW As50+ is opgezet vanuit de afvalwaterketen, maar heeft duidelijke raakvlakken met het watersysteem, zowel oppervlaktewater als grondwater.

Ook binnen het watersysteem wordt op allerlei vlakken tussen gemeenten onderling en tussen gemeenten en waterschap samengewerkt.

Indien het voor de hand ligt en er behoefte aan is van Partners dan zal ook op onderwerpen die het watersysteem raken uitdrukkelijk de onderlinge samenwerking worden gezocht.

De Stuurgroep is daar leidend in.

Het Afvalwaterteam zorgt er voor dat in principe alle zaken gezamenlijk worden opgepakt. Het uitgangspunt is: Samen, tenzij.

Het Afvalwaterteam zorgt er voor dat op termijn het mogelijk is dat bij uitval van een medewerker afvalwaterketen van een van de Partners, een medewerker van een andere Partner als vervanger voor de afvalwaterketenfunctie bij die Partner kan optreden.

Het Afvalwaterteam zorgt er voor dat gebruik wordt gemaakt van elkaars sterke kanten. Taken worden over de partners verdeeld en een taak wordt bij die partner neergelegd die er al goed in is.

Dit betekent dat niet alle Partners aan elke taak in uren bijdragen.

Het afvalwaterteam zorgt er voor dat tenminste twee personen binnen de deelnemende partners een aan OW As50+ toegewezen taak (qua faciliteiten en vaardigheid) kunnen uitvoeren.

7. Toelichting op '4. Financiën en Verplichtingen Partners'.

Medewerkers binnen de netwerkorganisatie OW As50+ blijven organiek bij de organisatie van de deelnemende Partner horen. Nieuwe medewerkers binnen de netwerkorganisatie OW As50+ worden organiek geplaatst bij een deelnemende Partner.

De netwerkorganisatie OW As50+ maakt gebruik van bestaande ICT- en huisvestingsfaciliteiten van de Partners. Hierop vindt geen verrekening plaats.

Het streven is eventueel noodzakelijke budgetten bij een van de Partners onder te brengen en onderlinge verrekeningen tot een minimum te beperken en bij onvermijdelijkheid de verrekening zo eenvoudig mogelijk te houden.

Om het Afvalwaterteam enige financiële armslag te geven, los van de projecten, wordt er van uit gegaan dat per partner per jaar € 1.000,- wordt bijgedragen.

De out of pocket kosten van projecten worden tussen de in het project deelnemende gemeenten in principe verrekend naar rato van het inwoneraantal. Indien het waterschap ook in het project deelneemt dan is de kostenverdeling van de out of pocketkosten in principe 33% waterschap, 67% gemeenten.

Kosten van fysieke maatregelen in de afvalwaterketen worden altijd voor 100% gedragen door de eigenaar van het betreffende afvalwaterketenobject.

Indien in enig geval deze principekostenverdeling voor één of meer Partners niet tot een bevredigende situatie leidt dan wordt die specifieke situatie voorgelegd aan de Stuurgroep ter bemiddeling.

8. Toelichting op '5. Slotbepaling'.

Geen.